

Stukadoorswerk

Bouwservice LM

Sinds 30 jaar actief in de bouw veel ervaring en deskundigheid op diversen onderdelen.

Bouwservice LM heeft ervoor gekozen om zijn wanden ook af te gaan werken we zijn tenslotte een afbouw bedrijf. We zijn dan ook van mening dat het voor beide partijen van opdrachtgever en opdrachtnemer een voordeel kan zijn alles in één hand te hebben. Sinds 2007 hebben we dan ook eigen stukadoors in huis en zijn we ook voor deze erkend leerbedrijf van Savantis.

Pleisterwerk

Met pleisterwerk wordt bedoeld het vlak en strak maken van bestaande (betonnen) wanden en plafonds met behulp van een dunne laag gipsmortel. Een pleisterwerklaag heeft een dikte tussen de 1 en 6 millimeter. Bij dikkere afwerkklagen wordt gesproken van raapwerk.

Pleisterwerk levert een gladde ondergrond voor vrijwel alles: sierpleister (spachtelputz), beschilderen, sauzen, behang, etc. Hierbij is de mate van gladheid naar keuze; ook een zeer gladde afwerking is mogelijk. Als ondergrond voor een gepleister plafond zijn gipsplaten noodzakelijk.

Raapwerk

Raapwerk staat voor het vlak en strak maken van ruwe (gemetselde) wanden en plafonds met behulp van een betrekkelijk dikke laag gipsmortel. Een raapwerklaag is tussen 7 millimeter en 5 centimeter dik. Bij dunnere lagen wordt gesproken van pleisterwerk.

Met raapwerk is het mogelijk om scheve muren of plafonds weer recht te maken door bepaalde delen dikker of juist dunner te "rapen". Raapwerk kan ook worden toegepast op rondingen zoals bij openhaarden en trapwrongen. Daarnaast kunnen in raapwerk togen en andere ronde profielen worden verwerkt.

Schuurplafonds

Schuurplafonds worden gemaakt uit een mineraal gebonden mortel van zilverzand en kalk, die wordt aangebracht op een ondergrond van gipsplaten of beton.

Het "schuur"-effect wordt bereikt door het aanbrengen van slagen in de aangebrachte mortel. Zowel in direct als indirect licht is dit schuureffect goed zichtbaar. Bij daglicht ziet een schuurplafond er, door de veranderende lichtval in de seizoenen, telkens iets anders uit. Een geschuurd plafond zal u dan ook niet snel vervelen.

DOE HET VEILIG of.... DOE HET NIET

Sierpleister

Sierpleister is een verzamelnaam voor een aantal sierpleisters. De meest bekende hiervan is spachtelputz. Andere sierpleisters zijn rustiekputz en granol.

Spachtelputz

Spachtelputz is een kunststof gebonden sierpleister voor muren en wanden. Het materiaal bestaat voor 80% uit witte gebroken marmerkorrels en voor 20% uit bindmiddelen (lijm). Spachtelputz is aan te brengen in diktes van 1 tot 4 millimeter.

De marmerkorrels in Spachtelputz zijn verkrijgbaar in drie groottes: extra fijn, "1,2" (één komma twee) en fijn. Spachtelputz kan verder worden aangebracht in vrijwel iedere gewenste kleur. Ter kleuring worden uitsluitend natuurlijke pigmenten toegepast. De meest gebruikte kleuren zijn wit en extra wit (voor kleurechtheid op oudere wanden). Doordat Spachtelputz uit hoogwaardig materiaal bestaat, kan het ook worden toegepast op buitenmuren. Zo kunnen bijvoorbeeld ook terraswanden en platen van buitengevelisolatie worden afgewerkt met Spachtelputz.

Buitenwerk

Het gebruik van sierpleisters beperkt zich niet tot binnenshuis. Diverse soorten sierpleister van uiterst hoogwaardige kwaliteit kunnen prima worden gebruikt ter afwerking van buitenmuren, terraswanden en andere oppervlakken die bloot staan aan weersinvloeden.

Dit soort monolitische (naadloze) gevelafwerking wordt ook wel als gevelstuc of buitenstuc aangeduid. Bij goed onderhoud van een gestucte buitengevel is voor de afwerking een levensduur van tientallen jaren realistisch.

Ook voor buiten-sierpleisters geldt dat vrijwel iedere gewenste kleur leverbaar is. Deze kleuren worden bereid met uitsluitend natuurlijke pigmenten. Desgewenst is het mogelijk om motieven in meerdere kleuren sierpleister aan te brengen ter decoratie van bijv. een terraswand of gevel.

Dit gebeurt vanuit de overtuiging dat lange levensduur het best wordt gegarandeerd door gebruikmaking van uitsluitend de beste materialen.

LET OP:

bij schuurwerk en sierpleister moet de ondergrond gelijkmatig en vlak zijn, zo niet zal er een gips laag moeten worden aangebracht. en weer opnieuw worden voor gelijmd.

er mag pas gelijmd worden als het totalen vocht uit de ondergrond is verdwenen.

DOE HET VEILIG of.... DOE HET NIET

Pleisterwerk wordt zowel in de utiliteitsbouw als in de woningbouw, binnen en buiten toegepast. Voor stukadoorswerk buiten, in combinatie met gevelisolatie. Het aanbrengen van pleisterwerk kan binnen de organisatie van de aannemer aan meerdere bedrijven zijn uitbesteed. Zo kan de onderaannemer voor de binnenwanden, bijvoorbeeld kalkzandsteen, de wanden compleet afgewerkt hebben aangenomen, dus inclusief de pleisterlaag. Het aanbrengen van structuurspuitwerk, met name op plafonds, kan door de andere (onder)aannemer worden verzorgd. Ook het echte stukadoorswerk, het aanbrengen van een raaplaag met blauwpleisterwerk, kan weer door een andere (onder)aannemer worden verzorgd. Deze bedrijven hebben gemeen dat ze vaak met dezelfde materialen werken, maar soms in verschillende fasen van de bouw.

1. Raaplaag en blauwpleister op metselwerk

Bedoeld wordt hier een ruwe ondergrond, bijvoorbeeld vuil metselwerk. Voor een goede hechting dient de ondergrond minimaal 24 uur van tevoren te worden behandeld met een hechtlaag. De minimale dikte van de raaplaag is 8 tot 10 mm. Voor mengsels zie STABU-standaard, de bijlagen van hoofdstuk 40. De afwerking van de raaplaag kan, indien er geen wandtegels worden toegepast, blauwpleister zijn. Dit is een mengsel van gips en kalk en moet worden aangebracht voordat de raaplaag geheel is uitgehard. Overgangen van verschillende ondergronden moeten altijd worden gedilateerd door middel van profielen. Bij aansluitingen op bijvoorbeeld kozijnen dienen de naden te worden afgetimmerd of dient een stucstopprofiel te worden toegepast. Bij sterk drogend weer dienen als nabehandeling de wanden te worden natgemaakt. Steeds belangrijker wordt het om de stuclagen af te werken tot op de afgewerkte vloer. Veel woningen worden zonder plinten opgeleverd en dan is een strakke afwerking noodzakelijk.

2. Reparatielaag op diverse ondergronden

Er wordt veel gebruik gemaakt van kant en klare gips-/kalkmortels om lagen aan te brengen tussen de 2 en 10 mm. Het gaat hier om het uitvlakken van wanden. Belangrijk is dat deze mengsels juist worden verwerkt, conform hun specifieke verwerkingsvoorschriften. Voorkomen moet worden dat met name gipsmortel zodanig wordt doorgestreken dat na droging een soort poederlaag ontstaat. Dit geeft hechtingsproblemen bij bewerkingen zoals schilderwerk.

3. Filmlaag op glad metselwerk en beton

Met name kalkzandsteen lijmwanden zijn van zichzelf al vlak en behoeven geen raaplaag. Ook betonnen wanden kunnen geheel of gedeeltelijk worden afgewerkt, afhankelijk van de kwaliteit van deze wanden. Bij een goede uitvoering kan worden volstaan met een dunne pleisterlaag, de zogenaamde filmlaag. De eindafwerking is bepalend voor de mate van afwerking van de filmlaag. Als een wand gesausd wordt gelden er strengere eisen met betrekking tot de gladheid en dichtheid van deze laag dan bijvoorbeeld een bij afwerking met behang. Voor eisen aan de afwerking moet het bestek verwijzen naar STABU-standaard hoofdstuk 40 bijlage A. Voor de mortelsamenstellingen wordt verwezen naar STABU-standaard hoofdstuk 40 bijlage B.

4. Filmlaag op binnenwanden van gasbeton en gipsblokken

Deze ondergrond dient van zichzelf vlak te zijn. De eventuele sleuven van elektrische leidingen dienen gerepareerd te zijn en dit geldt ook voor de afwerking van verticale en horizontale hoeken. Op plaatsen waar krimpnaaden te verwachten zijn, moet de ondergrond worden ingesneden en voorzien van een gaas. Ook bij overgangen van verschillende ondergronden dient gaas te worden toegepast. In verband met de kwetsbaarheid dienen op de uitwendige hoeken metalen profielen te worden toegepast. De keuze van de juiste profielen is belangrijk, de filmlaag is ca. 1 mm dik.

DOE HET VEILIG of.... DOE HET NIET

5. Structuurspuitwerk

We bedoelen hier het in de woningbouw veel toegepaste mechanisch aangebrachte spuitwerk met een korrelstructuur. Feitelijk een afwerking van het pleisterwerk, maar omdat het als één handeling wordt aangebracht, is dit als aandachtspunt meegenomen. De eerste laag, de meslaag, wordt aangebracht om de ondergrond volledig glad af te werken. Naden van prefab-vloerelementen mogen niet worden dichtgewerkt, dit geeft op de langere termijn krimp scheuren. Er mogen geen gaten meer zichtbaar zijn nadat de meslaag is aangebracht. Elke oneffenheid die in deze laag nog zichtbaar is, vindt men terug nadat de korrelaag is aangebracht. De meslaag moet voldoende opgedroogd zijn voordat de laatste laag wordt aangebracht. De ruimte moet goed geventileerd kunnen worden. Als het oppervlak niet meer glimt, is deze droog genoeg. Met name in de winter geeft dit nog de nodige problemen, er moet vaak worden verwarmd om voldoende snelle droging te krijgen. Omdat het aanbrengen mechanisch geschiedt, moeten kwetsbare delen worden afgeplakt met papier of folie. Denk hierbij aan aluminium, glas, kozijnen enz. Na het aanbrengen van de laatste korrelaag moet het papier worden verwijderd en dient een laatste afwerking plaats te vinden. Denk hierbij aan het afsteken van overtollige spatten op betonwanden.

6. Reparaties

Reparaties voor de filmlagen en de meslagen moeten altijd iets terugliggend worden uitgevoerd. Met name in trappenhuisen waar overgangen van wand-vloer en wand zichtbaar zijn is dit belangrijk, om te vermijden dat deze overgangen zich later aftekenen. Bij reparaties waar de mortel is uitgezakt, dient e.e.a. te worden weggehakt, zodat de filmlaag deze reparatie netjes afdekt.

7. Voorbehandelingen

Sterk zuigende ondergronden moeten worden voorbehandeld met een voorstrijkmiddel. Het doel hiervan is om te voorkomen dat de op te brengen laag door de zuiging ontmengt en daardoor geen voldoende hechting meer heeft. In natte ruimten kan een waterafstotende voorstrijklaag nodig zijn, bijvoorbeeld bij metalstud wanden.

8. Krimpnaden

Als eerste moet worden vastgesteld wat men verstaat onder een krimpnaad en wat men verstaat onder een dilatatie. Krimpnaden kunnen worden voorzien van een gaas, dilataties mogen nooit worden afgewerkt met een gaas. Deze moeten worden afgewerkt door middel van een stucstopprofiel, enkel of dubbel. Een mooi voorbeeld is de aansluiting van binnenwanden op plafonds. Hier is sprake van een krimpnaad. Er kan een gaas worden aangebracht over de aansluiting van wand en plafondaansluiting, bijvoorbeeld PUR. Het gaas mag niet worden doorgeplakt op het plafond, we willen juist de naad zien als een strakke lijn, precies tussen wand en plafond. Een overgang tussen bijvoorbeeld metalstudwanden op betonwanden moet men behandelen als een dilatatie en afwerken met stucstopprofielen.

9. Beschermen tegen weersinvloeden

Raaplagen moet men beschermen tegen een te snelle uitdroging, ter voorkoming van krimp scheuren. Voor het overige is vooral de temperatuur belangrijk. Onder de 5 °C mag met de meeste mortels niet meer gewerkt worden. Hiermee is ook aangegeven dat de opslag van de materialen moet voldoen aan de eisen zoals deze in de verwerkingsvoorschriften zijn vermeld.

10. Opslaan van materialen

De materialen die worden gebruikt dienen in originele verpakking, op een koele, droge, vorstvrije en veilige plaats te worden opgeslagen

11. Schoonmaken ondergrond

De muren en plafonds dienen eerst schoon, stofvrij en vrij van lijmresten te worden gemaakt.

12. Proeflaag aanbrengen

Er dient een proeflaag op een proefmuur te worden aangebracht om te kijken of de hechting voldoet en of de gekozen mortel/spuitlaag voldoet aan alle gestelde eisen.

13. Uitwendige hoeken

Deze hoeken zijn per definitie kwetsbaar en moeten worden beschermd. Dit kan door middel van een houten koplát op korte wanden, bijvoorbeeld in keukens, maar dit kan ook door het aanbrengen van metalen hoekprofielen door de stukadoor. Vooraf dient bepaald te worden hoe de uitwendige hoeken worden beschermd.

DOE HET VEILIG of.... **DOE HET NIET**

14. Eindcontrole

Voordat een eindafwerking wordt aangebracht, dient de ondergrond, de pleisterlaag, gecontroleerd te worden. Niet alleen een esthetisch beoordeling is nodig, ook moet gecontroleerd worden of de pleisterlaag voldoende hechting geeft voor de eindafwerking. Men kan gebruik maken van een speciale tape die men op het oppervlak plakt. Als de tape wordt losgetrokken, mogen er geen resten van de pleisterlaag mee komen.

Inspectie

Administratief

1. Afwerkstaten aanwezig
2. In natte ruimten geen gips omschreven als afwerklaag

B. Voorbereiding

3. Doorspreken maattoleranties op basis van bestek
4. Eventueel alternatief bij spuitwerk op wanden
5. Bemonstering diverse fabrikaten en attesten (hoekprofielen)
6. Vochtmetingen voor de start van de uitvoering
7. Maatregelen bij extreme temperaturen
8. Afspraken maken over afwerking krimp- en dilatatieleden
9. Planning en routing vaststellen

C. Uitvoering

10. Controle aanbrengen voorstrijk lagen
11. Controle afwerking tot op de vloer
12. Controle op vlakheid, te lood werken, dichtheid en hechting
13. Voldoende bescherming tegen weersinvloeden (tocht, regenwater, vorst)
14. Materialen vorstvrij opgeslagen
15. Keuring ondergrond voor het aanbrengen van eindafwerking
16. Insnijden van krimp- en dilatatieleden

D. Nacontrole

17. Ten behoeve van verflagen hechtingsproef uitvoeren

DOE HET VEILIG of.... DOE HET NIET

DOE HET VEILIG of.... DOE HET NIET

DOE HET VEILIG of.... DOE HET NIET